Justitieutskottets betänkande 1986/87:8

om åtgärder mot vålds- och egendomsbrott

(skr. 1986/87:21)

JuU
1986/87:8

Ärendet

I skrivelse 1986/87:21 har regeringen (justitiedepartementet) berett riksdagen tillfälle att ta del av vad chefen för justitiedepartementet i skrivelsen anfört om de åtgärder som planeras inom justitiedepartementets ansvarsområde mot våldsbrott, inbrottsstölder och liknande kriminalitet.

Utskottet

I skrivelsen uttalar justitieministern inledningsvis att våldsbrottsligheten under den senaste tiden varit föremål för en livlig allmän debatt och att detsamma gäller vissa förmögenhetsbrott, främst sådana som framstår som en kränkning av den personliga integriteten, exempelvis inbrottsstölder i bostäder. Mot bakgrund av bl. a. den oro över utvecklingen av den aktuella brottsligheten som råder finner justitieministern det vara väsentligt att det kriminalpolitiska utvecklingsarbetet på området intensifieras.

Justitieministern ger därefter en redogörelse för brottsutvecklingen, särskilt beträffande våldsbrott och inbrottsstölder, samt för samhällsutvecklingen och det brottsförebyggande arbetet.

Tyngdpunken i skrivelsen ligger på en redovisning av beredningsläget när det gäller de åtgärder på området som nu planeras inom justitiedepartementet. I den här delen behandlar justitieministern i ett avsnitt om förebyggande åtgärder m. m. främst frågor om polisens arbete, vapen och farliga föremål samt åtgärder mot våldspornografi. Därefter tar han upp frågor med anknytning till straffbestämmelserna, nämligen grov misshandel, grov stöld, häleri samt straffmätning och påföljdsval. Under rubriken Det rättsliga förfarandet behandlar han frågor om häktning, brottsoffrens ställning och åtalsunderlåtelse. Han avslutar med att beröra frågan om särskilda insatser för narkotikamissbrukare inom kriminalvården och om en översyn av straffverkställigheten för långtidsdömda.

I fråga om *vapen och farliga föremål* förutskickas bl. a. en departementspromemoria rörande möjlighet för polisen att mera rutinmässigt göra visitationer för att eftersöka farliga föremål i situationer där det kan befaras att sådana föremål kan komma till brottslig användning. Samtidigt skall undersökas om förverkandebestämmelserna kan behöva förtydligas. Justitieministern uttalar också att en särskild utredare bör tillkallas för en översyn

1 *Riksdagen 1986/87. 7 saml. Nr 8*

av vapenlagstiftningen. Denne bör bl. a. pröva frågan om det bör införas ett generellt förbud mot att bära kniv och liknande vapen på allmän plats.

När det gäller *straffbestämmelserna m. m.* kommer justitieministern in på förslag som lagts fram av förmögenhetsbrottsutredningen och fängelsestraffkommittén och som för närvarande bereds i justitiedepartementet. Han uttalar sig härvid för en ändrad reglering i fråga om gränsdragningen mellan dels misshandel och grov misshandel, dels stöld och grov stöld. Han förespråkar också en ny reglering när det gäller straffmätning och påföljdsval.

Under avsnittet om *det rättsliga förfarandet m. m.* tar justitieministern upp förslag som lagts fram av 1983 års häktningsutredning och som likaledes för närvarande bereds i departementet. Han uttalar i det sammanhanget att reglerna om straffprocessuella frihetsberövanden – bl. a. med hänsyn till allmänhetens tilltro till rättsmaskineriet – måste utformas så att möjligheterna att kunna effektivt bekämpa den mera traditionella brottsligheten inte eftersätts. Han lämnar också synpunkter på behovet av ytterligare åtgärder för att stärka brottsoffrens ställning och förutskickar att en departementspromemoria i ämnet kommer att remitteras inom kort.

Utskottet vill för sin del rent allmänt uttala att det – mot bakgrunden av den allmänna debatten – är av intresse för riksdagen att på det sätt som skett få en samlad redovisning av det aktuella kriminalpolitiska utvecklings- och lagstiftningsarbete på området som bedrivs inom justitiedepartementet. I det beredningsläge de olika frågorna nu befinner sig bör emellertid riksdagen enligt utskottets mening inte göra något uttalande i sak; skrivelsen bör läggas till handlingarna.

Utskottet hemställer

att riksdagen utan ställningstagande i sak lägger skrivelse 1986/87:21 till handlingarna.

Stockholm den 25 november 1986

På justitieutskottets vägnar

Lars-Erik Lövdén

Närvarande: Lars-Erik Lövdén (s), Hans Pettersson i Helsingborg (s), Helge Klöver (s), Gunilla André (c), Ulla-Britt Åbark (s), Sven Munke (m), Hans Göran Franck (s), Hans Petersson i Röstånga (fp), Bengt-Ola Ryttar (s), Göran Magnusson (s), Eva Johansson (s), Lars Sundin (fp), Jerry Martinger (m) och Ingbritt Irhammar (c).

gotab Stockholm 1986 11820